

כיצד המוניטין שצבר בעלך
בעבודתו מעניק לך זכויות
במקרה של גירושים? האם
כרוקה את זכאית לקבל מימון
לטיפול הפריה מזרעו של הגבר
הנשוי שעימו את מנהלת רומן?
מתי ילדך בן השש זכאי להיפגש
עם שופט? ריכזנו עבורך 10
התפתחויות חשובות שכדאי
שתכירי בעולם המשפט בתחום
דיני המשפחה. ולמי שרוצה
לדעת עוד: סדנה ייחודית לרגל
יום האשה הבינלאומי, שיחול
בחודש הבא, אשר תעביר
כותבת מדור המשפטים שלנו,
עו"ד דר' שרון פרילינג

מאת: עו"ד דר' שרון פרילינג,
מומחית לדיני משפחה וירושה

עושות סדר במשפחה

תמכה בו, גידלה את הילדים ואיפשרה לו להתקדם בסולם הדרגות המקצועי. כשהם מתגרשים, נוצר מצב שבו הכעל מחזיק בכומר השתכרות גבוה ביותר, בעוד האשה נותרת בעלת כומר השתכרות נמוך בהרבה, ולעיתים אף חסרת כומר השתכרות בכלל. בנסיבות אלה, בית המשפט רשאי לפסוק לאשה יותר ממחצית הרכוש המשותף שנצבר, כפיצוי על "נכסי הקריירה" - למשל 60% או יותר מבית המגורים במקום 50%, כמקובל. הפיצוי העודף יכול לבוא לידי ביטוי גם בתשלומים חודשיים שהבעל יעביר לאשה לאחר הגירושים.

2. בגדת בבעלך? לא איבדת את זכותך!
באחד המקרים שנדונו בבית הדין הרבני, הודתה אשה כי בגדה בבעלה - ולאור זאת נקבע כי תאבד את חלקה בזכויות הפנסיוניות והסוציאליות שצבר הבעל במהלך הנישואים, המגיעות לה על פי חוק. האשה עתרה לבג"ץ, אשר תמך בעמדתה וקבע כי היא זכאית למלוא חלקה בזכויות הרכוש המשותפות. במקביל, קבע בג"ץ כי אין לבתי הדין הרבניים סמכות לשלול זכויות ברכוש על רקע בגידה, מכיוון שאין לשקול שיקולים מוסריים בעת קביעת

לרגל יום האשה הבינלאומי (8 במרץ), "עולם האשה" ואני מזמינים אותך לקחת חלק בסדנה ייחודית. שאעביר כעו"ד מומחית לדיני משפחה וירושה ביחד עם גניה כהן, עו"ס קלינית מומחית בטיפול פרטני וקבוצתי בנשים. בסדנה יועבר מידע חשוב לכל אשה - נשואה, ידועה בציבור, גרושה או בהליך פרידה - בכל הנוגע לזכויותיה במשפחה וכיצד להגן על זכויות אלה. הסדנה תכלול היבטים משפטיים שחשוב לדעת וכן היבטים רגשיים, הנוגעים לשימוש במשאבים הפנימיים לצורך העצמה והתמודדות רגשית בונה ומחזקת במצבי משבר. בינתיים, ריכזנו עבורך עשר מההתפתחויות הבולטות בתחום:

1. עזרת לבעלך לפתח קריירה? את זכאית לדרוש יותר ממחצית הרכוש המשותף.
בתי המשפט החלו להכיר בכך שמעבר לרכוש הפיזי שצוברים בני זוג במהלך הנישואים - כמו נכסי נדל"ן, חסכוניות וכו' - קיימים נכסים נוספים שיש לתת להם ביטוי בחלוקת הרכוש בעת גירושים, כמו מעמד מקצועי, מוניטין וכומר השתכרות. המקרה הקלאסי מדמה מצב של איש היי טק שהקדיש את חייו לקריירה, בעוד אשתו

ישנה פנסיה תקציבית - לרוב כאשר מדובר באנשי צבא קבע, מערכת הביטחון, עובדי מדינה וכו'. מטרת הצעת החוק החדשה היא לפצל את זכויות הגימלה במועד הגירוש, כך שהאשה תעמוד עם החלק שצברה בזכויות כמבוטחת עצמאית מול קרן הפנסיה/ הגורם המשלם את הקיצבה, ותוכל ליהנות מזכויותיה עד ליום פטירתה, ללא תלות בבעל.

7. ילדך בן 6? יש לו השפעה על תהליך הגירושים שלך. בהתאם לחקיקה חדשה, שתחל במהלך 2014, ילדים מגיל 6 ומעלה ייקחו חלק בהליך הגירושים בין הוריהם בסוגיות הנוגעות לחייהם. המשמעות היא כי הילד ישמע ישירות על ידי השופט או על ידי פקידת סעד, אם יעדיף זאת.

הפגישה עם הילד תתקיים ללא ההורים ודבריו יישארו חסויים. שינוי דרמטי זה נותן מעמד חשוב לזכויות הילדים, כאשר טובתו של הילד תכריע בסופו של דבר.

8. רווקה? את זכאית לטיפול הפרייה מבן זוגך הנשוי, במימון המדינה. רווקה שנתקלה בסירוב מצד בית חולים להעניק לה טיפול הפרייה במימון המדינה, כמקובל, מכיוון שכן זוגה נשוי ואשתו אינה מודעת לכך - פנתה לבית משפט בבקשה לאשר את הטיפול ונענתה בחיוב. את ההחלטה הלא ברורה מאליה נימק בית המשפט בכך שהזכות להורות היא חוקתית; בכך שאין מקום להתערבות המדינה בשאלות אינטימיות של הולדה ובחירת הפרטנר; ובכך שעדיף שהילד ייוולד לאב ידוע ומוכר, שמוכן לקחת על עצמו אחריות על הילד, להבדיל מתרומה מבנק הזרע.

9. מסרבת לתת גט? תשלמי פיצויים. יותר ויותר בתי המשפט לענייני משפחה מכירים בסרבנות גט כעוולה נזיקת המחייבת מתן פיצוי לצד מסורב הגט. כתוצאה מכך, גברים סרבני גט חויבו במאות אלפי שקלים פיצויים לנשותיהם, אם כי דין שווה ננקט גם כלפי נשים המסרבות לתת לבעליהן גט. יחד עם זאת, מדובר בשיעורי פיצוי נמוכים יותר מאילו שבהם מחויבים הגברים הסרבנים, מכיוון שהפגיעה בגבר חמורה פחות - כך על פי בתי המשפט. מדובר בפריצת דרך, כי בתי הדין הרבניים מתנגדים להתערבות זאת של בתי המשפט לענייני משפחה במה שנתפס על ידם כתחום שיפוטם הבלעדי.

10. לא ערכת צוואה? עשי זאת במהרה. אחד המקרים יוצאי הדופן שקרו לאחרונה מחזק את חשיבות עריכת הצוואה. באותו מקרה, עזב הבעל את אשתו ולא נענה לתחנוניה לחזור אליו, בעקבות שברון הלב שחוותה, שמה האשה קץ לחייה. אלא שמכיוון שלא ערכה צוואה, החוק קובע מי יהיו הירושים, בהתאם לדרגות הקירבה המשפחתית. במקרה זה, מחצית מעזבונו הועבר לבעל ומחצית לילדיה. זאת, למרות טענות הילדים כי אביהן "צח וגם ירש".

אך כאמור, אי הימצאות הצוואה חייב את בית המשפט ליישם את הוראות החוק. ■

על ידי משרד המשפטים לבטל את העדיפות המשפטית של אמהות בקבלת משמורת על הילדים, מתחילה לקבל הד חיובי. ההמלצה לבטל את העדיפות הניתנת כיום (המוכרת בשם "חזקת הגיל הרך"), שמקנה מעמד בכורה לאם בקבלת משמורת ילדים עד גיל 6, מעוררת מחלוקת בקרב ארגוני נשים וגברים גם יחד. שכן, נשאלת השאלה האם אבות אכן חולקים בנטל ההורי באופן שווה לאמהות או שמדובר במראית עין בלבד. כמו כן, מחקרים מצביעים על כך שאמהות עדיין נושאות בעיקר נטל הטיפול בילדים, ומנגד - לצד תפיסת השוויון של האבות, הרואה בהם שותפים לגידול הילדים - לא נאכפות החובות שלהם, כך שאב שאינו מקפיד על קיום הסדרי הראייה שלו עם ילדו, לא מחויב לעשות זאת, על פי רוב, וגם לא חלה עליו סנקציה. הרפורמה עדיין בחיתוליה וניתן רק לקוות כי תיושם לטובת שני הצדדים.

6. הגרוש שלך נפטר? זכויות הפנסיה שלך יוגנו. הצעת חוק חשובה שנמצאת עדיין בתהליכי חקיקה, צפויה להביא לשינוי במצב אבסורדי. כיום, אשה אשר הגרוש שלה נפטר לפניו, אינה נחשבת עוד לבת זוג ונשללת ממנה הזכות לקבל קיצבת שארים. זאת, בעוד שאם הגרוש עדיין בחיים, היא זכאית למחצית מגימלת הפנסיה שנצברה במהלך נישואיהם - דבר המשמש לבטחונה הכלכלי לעת זיקנה. אלא שכאמור, אם הוא נפטר לפניו - היא מאבדת את חלקה בזכויות הפנסיה שלו, בעוד שידועה בציבור של אותו גבר זכאית לקיצבה מתוקף היותה בת זוגו בעת פטירתו. הדבר רלוונטי רק למקרים שבהם

"מגמה נוספת שהולכת ותופסת תאוצה היא הכרתם של בתי המשפט לענייני משפחה בסרבנות גט כעוולה נזיקת המחייבת מתן פיצוי לצד מסורב הגט. כתוצאה מכך, גברים סרבני גט חויבו במאות אלפי שקלים פיצויים לנשותיהם".
עו"ד דר' שרון פרילינג

חלוקת הרכוש בין בני הזוג. למרות זאת, אם בגדת בבעלך, בהחלט מומלץ להקדים ולהגיש את תביעותיך בבית המשפט לענייני משפחה, כדי למנוע מצב שהבעל יקדים ויגיש את תביעותיו לבית הדין הרבני ואז יכפה עליך להתדיין שם.

3. חיים ביחד וחתמתם על הסכם ממון? אין לו תוקף לאחר שתינשאו. עריכת הסכם ממון היא צעד חשוב כשאת בזוגיות, אך גם אם את חיה עם כן זוג ושניכם ידועים בציבור - אם תבחרו להינשא,

במקרה של גירושים כדאי לדעת כי בית המשפט אינו רואה בהסכם שנחתם לפני הנישואים כתקף, מכיוון שהיה צריך לבחון אותו מחדש לפני שמיסדתם את הקשר ולאשרו בהתאם להוראות החוק. לכן, חשוב לבחון שנית את תוקפו של ההסכם. אם בכוונתכם למסד את הקשר,

4. סיכמת איתו על משמורת משותפת? תקבלי פחות מזונות. אחת המגמות הבולטות לאחרונה היא להתחשב בהוצאות האב על ילדיו במקרים של משמורת משותפת,

ובעקבות זאת - להפחית מדמי המזונות שלו לילדיו. באחת הפסיקות נקבעה הפחתה של 25% במזונות הילדים, מאחר שהילדים נמצאים עם האב מחצית מהזמן, מה שגורם לו להוצאות ישירות רבות עליהם, מלבד המזונות. שימי לב: כדי להימנע ממצב שבו הגרוש שלך יזכה להפחתה, אבל לאחר מכן לא יעמוד בתנאי המשמורת המשותפת, יש לנסח הסכם משמורת שיכלול בתוכו מנגנון המעדיך את דמי המזונות במקרה שהסדר המשמורת המשותפת לא מתקיים בפועל.

5. אמא מועדפת? לא תמיד. למרות שטרם אומצה בחקיקה, המלצתה של ועדה שמונתה